

Θεοί και λαοί της Συρίας, οι πόλεις, τα ιερά και οι ναοί

Η ιστορική Συρία, έχει κατοικηθεί από πλήθος ετερόκλητων πληθυσμών, σημιτικής, ασιατικής και ινδοευρωπαϊκής καταγωγής. Προϊστορικές και αρχαίες πόλεις, πολύβουες, κοσμοπολίτικες και ξακουστές, γεννούν και λατρεύουν θεούς και θεές. Τα άππολλα ιερά των θεών της Ανατολής βρίσκονται σκόρπια στην εύφορη και την ερημική γη της.

Το θέμα θα αναπτυχθεί σε δύο διαλέξεις, τον Φεβρουάριο η πρώτη και τον Μάρτιο η δεύτερη.

Ομιλήτρια η ερευνήτρια Καδιώ Κολύμβα

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ στο Πανόραμα:

Τετάρτη απόγευμα 11/2 (6.30-9.00)

Πρωινή επανάληψη Πέμπτη 12/2 (11.00-1.30)

Οι θεοί της προϊστορικής Ουγκαρίτ και της Παλμύρας

Ο κερασφόρος Μπελ / Μπάαλ

Η μεγαλύτερη λιμανούπολη της Μεσογείου στη 2η χιλιετία π.Χ., η Ουγκαρίτ (Ραζ-Σάμρα, στα βόρεια παράλια της Συρίας), επινόησε ένα σπουδαίο σύστημα σφηνοειδούς γραφής: το ουγκαριτικό αλφάβητο.

Οι ανασκαφές του 1929 έφεραν στο φως εκατοντάδες πήλινες πινακίδες με αυτή τη γραφή, από τις οποίες αντλούμε πολλές πληροφορίες για την λατρεία των θεών της πόλης. Ύπατος των θεών είναι ο Ελ (θεός που ταυτίζεται με τον Γιαχβέ των Εβραίων). Η Ασερά, πιθανή σύζυγος του Ελ, είναι η θεά της γονιμότητας και πλαισιώνεται από άγρια ζώα και φίδια. Ο Μπάαλ, ο Βήλος των Ελλήνων, θεός της βροχής, της γονιμότητας και της ευφορίας, και η αδελφή του, η δυτικοσημιτική θεά Ανάτ-Μπααλάτ, είναι εξίσου σημαντικές θεότητες. Η θεά Ανάθ, η αγαπημένη του Μπάαλ, αλλά και η θεά Ασάρτη, που δύσκολα διακρίνεται από την Ασερά, ανήκουν κι αυτές στο πάνθεον. Όμως σε όλη την Κεντρική Μικρά Ασία, όπως και στη Βόρειο Συρία, κυριάρχησε η Μεγάλη Μητέρα, η ασιατική Kubaba (Κυβήβη-Κυβέλη), από τον 18ο έως τον 7ο π. Χ. αιώνα.

Σε ένα τελείως διαφορετικό τμήμα αυτού του κόσμου, στην καρδιά της συριακής ερήμου, προβάλλει η μαγευτική όαση με τα φοινικόδεντρα και τους ελαιώνες. Είναι η μεγάλη καραβανούπολη Παλμύρα (Ταντμόρ), πρωτεύουσα για λίγα χρόνια της περιώνυμης βασίλισσας Ζηνοβίας. Το πελώριο Ιερό του Μπάαλ, τον οποίο λάτρεψαν και οι Πάρθοι, τα ιερά της φοινικικής θεάς Ασάρτης-Ιστάρ-Αστορέθ, το ελληνικό δωδεκάθεο των Σελευκιδών, η Ίσις, φερμένη από την Αίγυπτο στα ρωμαϊκά χρόνια, όλοι κι όλα συναντήθηκαν εδώ. Θεϊκά αδέρφια και θεϊκοί εραστές, άγριοι κι απάνθρωποι, όσο και τα φυσικά φαινόμενα που προσωποποιούνται μέσα τους, γεμάτοι πάθη, μίσση και

ανταγωνισμούς, δημιουργούν λατρείες και σέρνουν το άρμα του κύκλου της ζωής και του θανάτου.

Θεοί που πεθαίνουν και οδηγούν ανθρώπους και γη σε απελπισία και θεοί που ανασταίνονται μόνο και μόνο για να επιστρέψουν όλα στην κανονική ζωή.

